

Utvecklingsarbete introduktionsprogram i gymnasieskolan

Förslag till bildningsnämndens beslut

1. Utbildningsdirektören får i uppdrag att revidera utbildningsplanerna för samtliga introduktionsprogram i gymnasieskolan.
2. Utbildningsdirektören får även i uppdrag att inför beslut av utbildningsutbud i gymnasieskolan inför läsåret 2023/2024 återkomma till nämnden med förslag på förändrade antagningsprinciper för programinriktat val (IMV).
3. Utbildningsförvaltningen återkommer till bildningsnämnden med förslag på reviderade utbildningsplaner senast i december 2022.

Ärende

Introduktionsprogrammen vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. Det finns fyra introduktionsprogram: Individuellt alternativ (IMA); Språkintröduktion (IMS); Yrkesintröduktion (IMY); Programinriktat val (IMV).

Utbildningen på intröduktionsprogram syftar till att ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt gymnasieprogram eller leda till att de kan få ett arbete, alternativt förbereda för andra vägar framåt i livet.

Totalt går cirka 600 elever idag på ett intröduktionsprogrammen på någon skola i Linköpings kommun, varav drygt 500 går på en kommunal skola.

Kommunen har ansvar att erbjuda alla behöriga ungdomar i hemkommunen utbildning på intröduktionsprogram.

Utvecklingsledaren för intröduktionsprogrammen har i uppdrag leda och samordna utvecklingsarbetet mot det övergripande målet i syfte att förbättra kvaliteten i utbildningen och öka måluppfyllelsen på intröduktionsprogrammen, samt att se över nuvarande organisation på de kommunala gymnasieskolorna och ge förslag på eventuella förändringar.

Revideringar och uppdateringar av introduktionsprogrammets utbildningsplaner samt arbetet med de individuella studieplanerna är prioriterade områden för utvecklingsarbetet under kommande läsår.

Läsåret 2022/23 kommer nya rutiner för arbetet med och uppföljningen av de individuella studieplanerna inom introduktionsprogrammen att tas fram. Ett mål med detta arbete är att förbättra uppföljningen av elevernas måluppfyllelse inom introduktionsprogrammen utifrån de individuella studieplanerna.

Ett prioriterat utvecklingsområde är att omarbeta antagningsförfarandet till Programinriktat val mot högskoleförberedande program inför höstterminen 2023.

Förvaltningen föreslår för nämnden att utbildningsdirektören får i uppdrag att revidera utbildningsplanerna för samtliga introduktionsprogram i gymnasieskolan. Utbildningsdirektören föreslås även få i uppdrag att inför beslut av utbildningsutbud i gymnasieskolan inför läsåret 2023/2024 återkomma till nämnden med förslag på förändrade antagningsprinciper för programinriktat val (IMV). Utbildningsförvaltningen föreslår även att återkomma till bildningsnämnden med förslag på reviderade utbildningsplaner senast i december 2022.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Utvecklingsarbete introduktionsprogram i gymnasieskolan (juni- 22)

Bakgrund

Kommunen ansvarar för att erbjuda alla behöriga ungdomar i hemkommunen utbildning på introduktionsprogram (IM). Hemkommunen är skyldig att erbjuda gymnasieutbildning fram till det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Detta gäller även för introduktionsprogrammen.

I skollagen (2010:800) 17 kap. 6 § står att utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas som heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan.

Enligt skollagen (2010:800) 17 kap. 7 § ska huvudmannen fastställa planer för utbildning för introduktionsprogrammen. Planen för utbildningen ska innehålla information om utbildningens syfte, huvudsakligt innehåll och längd.

Innehållet i huvudmannens plan för utbildning behöver vara tydlig för att vara ett verktyg vid utformningen av utbildningen och på så sätt underlätta styrning, utveckling och uppföljning av utbildningen. De planer som nu finns antogs 20 juni 2020, § 79, och behöver under läsåret 2022/23 uppdateras och revideras.

Inom introduktionsprogrammen ska utbildningen utformas utifrån elevens förutsättningar och behov. Därför har den individuella studieplanen en särskilt viktig funktion på introduktionsprogrammen. Den ska innehålla en mer preciserad beskrivning av den enskilde elevens utbildning vad gäller mål, längd och innehåll. Innehållet kan bestå av undervisning i grundskoleämnen och gymnasiekurser, eller andra insatser som är positiva för elevens kunskapsutveckling, som till exempel praktik eller motivationshöjande insatser.

I januari 2022 tillsattes ett utvecklingsledaruppdrag för introduktionsprogrammen. Utvecklingsledaren ska i sitt uppdrag leda och samordna utvecklingsarbetet mot det övergripande målet i syfte att förbättra kvaliteten i utbildningen och öka måluppfyllelsen på introduktionsprogrammen. I uppdraget ingår också att se över nuvarande organisation på de kommunala gymnasieskolorna och ge förslag på eventuella förändringar.

Elever på introduktionsprogram har olika individuella mål med sin utbildning. Målen beskrivs i elevens individuella studieplan. Under läsåret 2022/23 kommer en ny rutin för arbetet med den individuella studieplanen för elever på introduktionsprogram att tas fram. Denna syftar dels till att underlätta uppföljningen på huvudmannanivå av i vilken utsträckning elever når målen med sin utbildning och dels till att öka likvärdigheten mellan olika skolor.

Revideringar och uppdateringar av introduktionsprogrammets utbildningsplaner samt arbetet med de individuella studieplanerna är prioriterade områden för utvecklingsarbetet under kommande läsår. Dessa

områden är också de två främsta vägarna för huvudman att styra utbildningarna på introduktionsprogram.

Inom ramen för utvecklingsledaruppdraget kommer även nuvarande organisation av introduktionsprogrammen på de kommunala gymnasieskolorna att ses över. Antagningsförfarandet till Programinriktat val mot högskoleförberedande program behöver ses över inför antagningen till höstterminen 2023.

De fyra introduktionsprogrammen

Individuellt alternativ (IMA)

Individuellt alternativ riktar sig till de elever som inte nått behörighet till yrkesprogram och som har stora kunskapsbrister och låg motivation eller till de som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning inom introduktionsprogram. Utbildningen syftar till att eleven ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller arbetsmarknaden. Individuellt alternativ är inte sökbar för elever, mottagning sker via mottagningsgruppen för introduktionsprogram. Individuellt alternativ finns idag på fyra kommunala skolor: Berzeliuskolan, Birgittaskolan, Anders Ljungstedts gymnasium och S:t Lars gymnasium. Nationellt är detta det största introduktionsprogrammet. I Linköping är det tredje största.

Språkintröduktion (IMS)

Språkintröduktion är till för ungdomar som nyss har kommit till Sverige, de som räknas som nyanlända, d.v.s. gått mindre än fyra år i svensk skola samt inte fått godkänt i svenska som andraspråk från grundskolan. Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till något annat program i gymnasieskolan, eller till annan utbildning. Språkintröduktion är det näst största introduktionsprogrammet Linköping. Utbildningen är inte sökbar utan mottagning sker via mottagningsgruppen för introduktionsprogram. Utbildningen finns från och med höstterminen 2022 på Anders Ljungstedts gymnasium och Berzeliuskolan.

Programinriktat val (IMV)

Programinriktat val riktar sig till de elever som har nära till att nå behörighet till nationellt program. Det syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett specifikt nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det nationella programmet, som kan vara både ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program. Elever läser ofta tillsammans med behöriga elever på nationellt program och får därutöver undervisning på grundskolenivå i de ämnen de inte är behöriga i. Programmet är idag sökbart via Gymnasieantagningen och elever tas in i mån av plats efter att behöriga sökanden tagits in. Programinriktat val är för tillfället det största introduktionsprogrammet i Linköpings kommun. De flesta eleverna finns idag på Birgittaskolan, Anders Ljungstedts gymnasium och S:t Lars gymnasium.

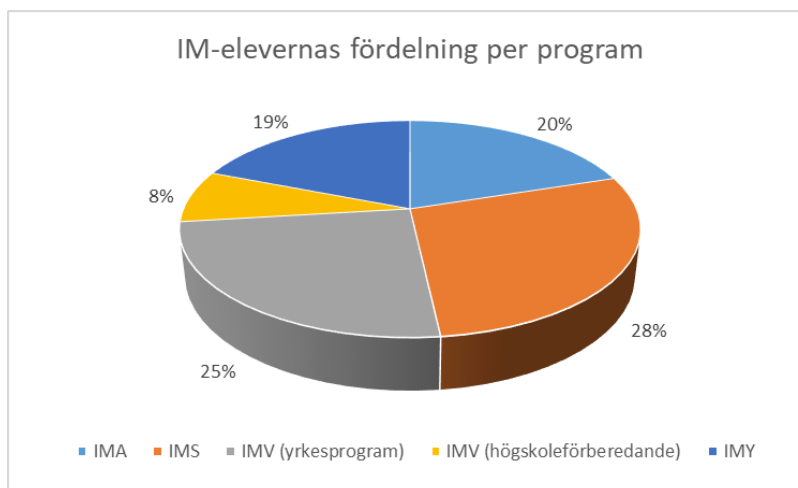
Yrkesintroduktion (IMY)

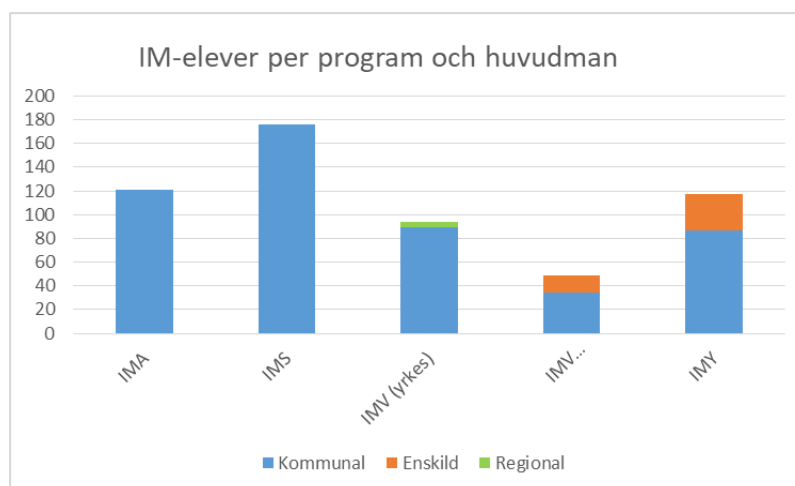
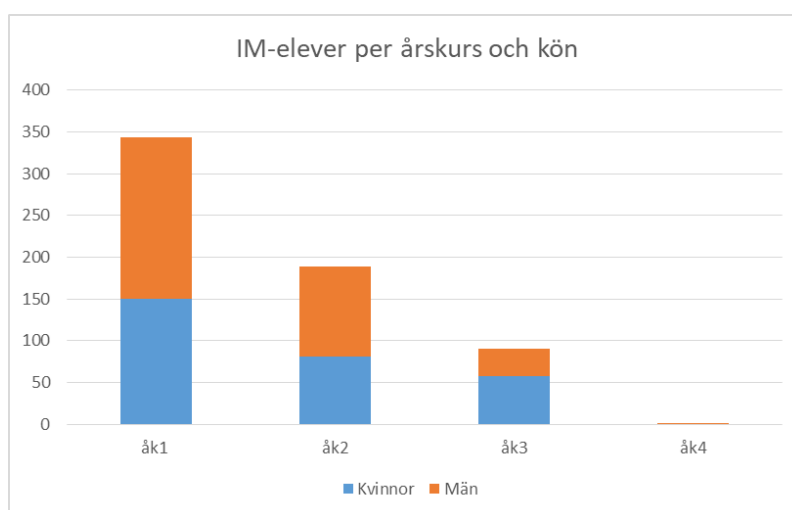
Yrkesintroduktion riktar sig till elever som saknar behörighet till yrkesprogram. Utbildningen är yrkesinriktad och syftar till att eleven antingen ska kunna söka till ett yrkesprogram eller få ett arbete. Utbildningen kan innehålla både ämnen från grundskolan och kurser från nationella program i gymnasieskolan. Även kurser från yrkespaket kan ingå i elevens studieplan. Eleven kan söka yrkesintroduktion via Gymnasieantagningen och tas emot i mån av plats efter behöriga sökanden tagits in. Eleven kan även mottas på yrkesintroduktion av mottagningsgruppen genom placering för enskild elev. Utbildningsplatser finns idag på Birgittaskolan och Anders Ljungstedts gymnasium, samt erbjuds även på flera av de fristående gymnasieskolorna i Linköpings kommun.

Elever på introduktionsprogram i Linköpings kommun

Läsåret 2021/22 var 212 elever från årskurs nio obehöriga till nationellt program i gymnasieskolan, vilket motsvarar ca 15 procent av de eleverna som gick ut grundskolan vårterminen 2021.

Totalt går cirka 600 elever idag på ett introduktionsprogrammen på någon skola i Linköpings kommun, varav drygt 500 går på en kommunal skola. Bilden nedan visar fördelning av elever på introduktionsprogram per program, per årskurs och kön, samt per huvudman vårterminen 2022 presenteras i bilderna nedan.

Det är fler män än kvinnor som går introduktionsprogram. Den stora andelen av elever som går introduktionsprogram återfinns på kommunala skolor.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering av introduktionsprogrammen sker inom bildningsnämndens ram.

Kommunala mål

I Allians för Linköpings övergripande mål för mandatperioden 2019-2022 anges följande mål under målområde medborgare:

- Hög kunskap med skolor i framkant

I bildningsnämndens mål för 2021 anges följande:

- Kunskap och kompetens
Alla elever får möjlighet att nå maximal kunskap och kompetens
- Trygghet & inflytande

Alla elever känner sig trygga i skolan och upplever att de har inflytande över sin utbildning

- Likvärdiga förutsättningar
Linköpings kommunala verksamheter är attraktiva och erbjuder likvärdiga förutsättningar för alla elever

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Individuella programmen erbjuder samma tillgång till utbildning för såväl pojkar som flickor. Det är något fler pojkar än flickor som går ett individuellt program. Fördelningen var vårterminen 2022 54 procent pojkar och 46 procent flickor.

Uppföljning och utvärdering

Av de elever som påbörjar ett introduktionsprogram är det omkring 25-30 procent både i Linköping och Sverige som varje läsår övergår från introduktionsprogram till nationellt program.

Statistik såväl nationellt som i Linköping visar att det är en relativt låg andel av elever som gått ett introduktionsprogram som inom fyra år får studiebevis eller tar gymnasieexamen. Andelen var år 2021 24 procent i Linköpings kommun, vilket var 3 procentenheter mer än i riket totalt.

Elever som gått introduktionsprogram övergår även i arbete, till folkhögskolor och vuxenutbildning, till annan sysselsättning eller till kommunala aktivitetsansvaret efter introduktionsprogrammet.

Uppföljning och utvärdering av utbildningarna inom introduktionsprogram sker inom ramen för det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet, enligt Bildningsnämndens plan för systematiskt kvalitetsarbete 2019-10-02, § 122. För att förbättra uppföljningen av elevernas måluppfyllelse inom introduktionsprogrammen kommer nya rutiner för de individuella studieplanerna inom introduktionsprogrammen tas fram och implementeras kommande läsår.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information enligt 19 § MBL har skett 7 juni 2022.

Utbildningsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till:
Enhetschefer på de kommunala
gymnasieskolorna
Verksamhetsområdeschef grundskolan
åk. 7-9